Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0229

Politiskās represijas un humanitārais stāvoklis Kubā

Eiropas Parlamenta 2026. gada 18. jūnija rezolūcija par politiskajām represijām un humanitāro stāvokli Kubā (2026/2735(RSP))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par stāvokli Kubā, jo īpaši 2024. gada 19. septembra rezolūciju par *José Daniel Ferrer García* lietu Kubā[1], 2024. gada 29. februāra rezolūciju par kritisko situāciju Kubā[2] un 2023. gada 12. jūlija rezolūciju par stāvokli saistībā ar ES un Kubas Politisko dialogu un sadarbības nolīgumu (*PDCA*), ņemot vērā Augstā pārstāvja neseno vizīti salā[3],

– ņemot vērā Politiskā dialoga un sadarbības nolīgumu (*PDCA*) starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Kubas Republiku, no otras puses[4], kas parakstīts 2016. gada decembrī un ko provizoriski piemēro kopš 2017. gada 1. novembra, un jo īpaši tā 1. panta 5. punktā paredzēto būtisko elementu klauzulu un 85. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzēto apturēšanas klauzulu,

– ņemot vērā Parlamenta 2017. gada 5. jūlijā sniegto piekrišanu *PDCA* ar nosacījumu, ka Kuba būtiski uzlabo cilvēktiesību un pamatbrīvību stāvokli valstī,

— ņemot vērā ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu (ES Magņitska likums),

– ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, ANO Konvenciju pret spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai

---

1 OV C, C/2024/7213, 10.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7213/oj.
2 OV C, C/2024/6748, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6748/oj.
3 OV C, C/2024/4001, 17.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4001/oj.
4 OV L 337 I, 13.12.2016., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/2232/oj.

sodīšanu un ANO Konvenciju par bērna tiesībām, kurām visām Kuba ir pievienojusies,

– ņemot vērā nevalstiskās organizācijas (NVO) *"Prisoners Defenders"* ziņojumus, jo īpaši 2026. gada maija ikmēneša ziņojumu, kas publicēts 2026. gada 11. jūnijā un attiecas uz spīdzināšanu, pienācīga procesa strukturāliem pārkāpumiem, "pirmskrimināļu sociālo bīstamību", digitālo uzraudzību un piespiedu nepietiekamu uzturu Kubas cietumos,

– ņemot vērā Ārlietu komitejas un Cilvēktiesību apakškomitejas kopīgo uzklausīšanu par stāvokli Kubā, kas notika 2026. gada 5. maijā, un liecības, ar kurām iepazīstināja Amerikas Cilvēktiesību komisijas (*IACHR*) referents Kubas jautājumos *Stuardo Ralón Orellana* un Kubas opozīcijas līderis un bijušais politieslodzītais *José Daniel Ferrer*,

– ņemot vērā Komisijas priekšsēdētājas vietnieces / Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) Kajas Kallasas runas Parlamenta plenārsēdēs, jo īpaši 2025. gada 6. maija un 2026. gada 19. maija runas, un ES un Kubas cilvēktiesību dialogus,

– ņemot vērā *IACHR* 2026. gada 25. marta paziņojumus par Kubu,

– ņemot vērā Brīvības līgumu (atbrīvošanas nolīgumu), ko 2026. gada 2. martā Maiami parakstīja Kubas opozīcijas koalīcijas *Pasos de Cambio* un *Asamblea de la Resistencia Cubana* (*ARC*),

– ņemot vērā Amerikas Cilvēktiesību komisijas 2023. gada 12. jūnija ziņojumu par tiesību aizstāvju *Oswaldo Payá* un *Harold Cepero* lietu Kubā,

– ņemot vērā Amerikas Savienoto Valstu Floridas Dienvidu apgabala apgabaltiesā 2026. gada 20. maijā izvirzīto apsūdzību *Raúl Castro* un piecām citām amatpersonām saistībā ar divu glābšanas organizācijai *Brothers to the Rescue* piederošu civilo gaisa kuģu notriekšanu 1996. gadā,

– ņemot vērā Reglamenta 136. panta 2. un 4. punktu,

A. tā kā vairāk nekā piecas desmitgades ilgā Kubas komunistiskā režīma politiskā un ekonomiskā izvēle ir novedusi valsti dziļā krīzē, ko raksturo elektroenerģijas padeves pārtraukumi līdz 22 stundām dienā, akūts pārtikas, ūdens, degvielas un zāļu trūkums un plaši izplatīta nabadzība konstitucionāli nostiprinātā vienpartijas režīmā, kas turpinās vairāk nekā 67 gadus un kas ir vienīgais atļautais politiskais spēks; tā kā šis tāda politiskā un ekonomiskā modeļa sabrukums, kura pamatā ir nekustīgums, represijas un pretošanās pārmaiņām, ko pastiprina brīvu, godīgu un konkurētspējīgu vēlēšanu trūkums un politiskā plurālisma aizliegums, Kubu arvien vairāk pietuvina nefunkcionējošas valsts iezīmēm un ir antidemokrātiska

anomālija tās reģionā;

B. tā kā saskaņā ar NVO *"Prisoners Defenders"* datiem Kubā 2026. gada maija beigās bija rekordliels politieslodzīto skaits — 1281 politieslodzītais, tostarp nepilngadīgie, no kuriem daži tika turēti maksimālās drošības cietumos kopā ar pieaugušajiem, un daudzi aizturētie bija smagi slimi, tostarp sportisti, mākslinieki, neatkarīgie žurnālisti un miermīlīgi aktīvisti; tā kā šī organizācija dokumentē sistemātisku spīdzināšanu, seksuālu vardarbību un nāves draudus aizturētajiem un statistiski reprezentatīvā pētījumā konstatēja, ka visi pārbaudītie politieslodzītie, tostarp nepilngadīgie, ir tikuši spīdzināti un viņiem ir liegta medicīniskā aprūpe, ņemot vērā atkārtotos patvaļīgas un bez saziņas iespējām īstenotas aizturēšanas, piespiedu pagaidu pazušanas un ģimeņu vajāšanas modeļus; tā kā Kubas Patriotiskās savienības dibinātāja un ieslodzītā pārliecības dēļ *José Daniel Ferrer*, kura atbrīvošanu Parlaments ir atkārtoti pieprasījis, lieta ir režīma metožu simbols un noveda pie viņa piespiedu trimdas 2025. gada oktobrī;

C. tā kā ikdienas dzīvē parastie kubieši saskaras ar slimnīcām, kuras nespēj darboties normāli un bez pirmās nepieciešamības zālēm un kurās pacientiem ir jāpiegādā pašiem savi krājumi, kā arī pastāvīgi trūkst pārtikas, ūdens un pirmās nepieciešamības preču, ko pārdod tikai ārvalstu valūtas veikalos un kas nav pieejamas tiem, kuri saņem parastās valsts algas; tā kā saskaņā ar Kubas Cilvēktiesību novērošanas centra datiem 89 % ģimeņu dzīvo galējā nabadzībā un 7 no 10 kubiešiem ir jāizlaiž maltītes, savukārt ANO ziņo par vairāk nekā 96 000 neveiktu operāciju, tostarp 11 000 bērnu, un aptuveni 1 miljons cilvēku ir atkarīgi no ūdens kravas automašīnām, ko ierobežo dīzeļdegvielas trūkums;

D. tā kā 2026. gada aprīlī ES piešķīra papildu 2 miljonus EUR humānajai palīdzībai papildus 4 miljoniem EUR, kas šogad jau piešķirti Karību jūras reģionam, lai atbalstītu humānās palīdzības partnerus, kuri sniedz steidzamu palīdzību visneaizsargātākajiem; tā kā atjaunināta ANO rīcības plāns attiecībā uz Kubu, kura mērķis ir palīdzēt aptuveni diviem miljoniem cilvēku, joprojām ir ļoti nepietiekami finansēts, jo ANO ir mobilizējusi 26,2 miljonus USD, bet joprojām trūkst 68 miljonu USD;

E. tā kā kumulatīvā inflācija Kubā pēdējo četru gadu laikā pārsniedz 500 %, savukārt valsts algu vērtība ir no 15 līdz 25 ASV dolāriem mēnesī pēc melnā tirgus kursa, kas ir vienīgais reālistiskais kurss salā; tā kā režīms ir padarījis valsti atkarīgu no importētās degvielas un, tā kā tās tradicionālie piegādātāji Krievija un Venecuēla ir ierobežojuši piegādes, ārkārtas situācija enerģētikas jomā ir padziļinājusies, 2024. gada oktobrī izraisot valsts elektroenerģijas sistēmas pilnīgu sabrukumu uz vairākām dienām, atstājot 11 miljonus cilvēku bez elektroenerģijas;

F. tā kā Kuba pašlaik importē vairāk nekā 70 % no patērētās pārtikas —

auglīgā tropiskā valstī, kas reiz bija viena no pasaules lielākajām cukura ražotājām, — un šis sabrukums ir tiešas sekas gadu desmitiem ilgai kolektivizētai, valsts kontrolētai un militarizētai lauksaimniecībai un neproduktīvam ekonomikas modelim;

G. tā kā ārkārtas humanitārais stāvoklis nav ārēja embargo rezultāts, bet gan tiešas sekas šī režīma modelim un neveiksmēm – militarizācijai un valsts monopolizētai ekonomikai, privāto uzņēmumu apspiešanai un resursu novirzīšanai drošības aparātam, nevis pārtikai, zālēm un elektroenerģijai tās iedzīvotāju vajadzībām; tā kā šis modelis ir iemiesots korumpētajā militārajā konglomerātā *GAESA*, kas kontrolē gandrīz pusi salas ekonomikas, neatskaitās nevienam un saņem režīma ienākumus cietās valūtās, tostarp no medicīniskajām misijām, ko ANO ir pielīdzinājusi piespiedu darbam, turklāt apstākļos, kad slimnīcām netiek nodrošinātas pirmās nepieciešamības preces; tā kā šo krīzi nevar nošķirt no gadu desmitiem ilgušām valsts represijām un turpmāka nestabilitāte var radīt smagākas humanitārās, migrācijas un drošības sekas;

H. tā kā ES un Kubas attiecības reglamentē *PDCA*, kura noteiktais mērķis bija panākt, lai režīms pakāpeniski kļūtu atvērtāks un uzlabotu savu pilsoņu stāvokli; tā kā gandrīz deviņus gadus pēc tam, kad Parlaments deva piekrišanu *PDCA*, režīms nav veicis nekādu būtisku atvēršanos, bet tā vietā ir pastiprinājis represijas, vajājis opozīciju un palielinājis politieslodzīto skaitu, savukārt ekonomiskā situācija ir pasliktinājusies līdz nepieņemamam līmenim; tā kā nolīguma galvenais mērķis nav sasniegts un PV/AP ir atzinusi, ka nolīgums nav sasniedzis savus mērķus un pašlaik tiek pārskatīts;

I. tā kā režīma noraidīšana ir plaši izplatīta gan salā, gan ārpus tās, par ko liecina atkārtotas demonstrācijas un “katlu sišanas” (*cacerolazo*) protesti un lielākā izceļošana Kubas vēsturē, simtiem tūkstošiem cilvēku atstājot valsti labākas nākotnes meklējumos, savukārt daudziem, kas bēga vai bija spiesti pamest valsti, nav atļauts atgriezties un ir jāpaliek trimdā; tā kā režīma vienīgā reakcija uz prasībām pēc pārmaiņām ir nostiprināties un pastiprināt represijas;

J. tā kā vienīgais mehānisms, kas notur režīmu pie varas, ir brutālas un pastāvīgas represijas; tā kā 2021. gada jūlijā vairāk nekā 50 dažādās apdzīvotās vietās tūkstošiem cilvēku izgāja ielās, skandējot: “Brīvību!” — tas bija lielākais protestu vilnis kopš 1994. gada, un to apspieda civildrēbēs ģērbušies policisti, paramilitāras grupas un revolūcijas aizsardzības komitejas; tā kā simtiem cilvēku tika patvaļīgi aizturēti un vairāk nekā 700 cilvēku tika notiesāti saīsinātā tiesas procesā, ko Parlaments nosodīja kā “tiesas farsu”, kurā par dalību miermīlīgā protestā tika noteikti sodi līdz pat 25 gadiem cietumā, ko varētu uzskatīt par noziegumu pret cilvēci; tā kā šis process tika apzināti izmantots kā piemērs citiem, proti, ikviens protestētājs riskē zaudēt darbu, brīvību, ģimeni vai dzīvību;

K. tā kā režīms pastāvīgi atsaka iebraukšanu Eiropas Parlamenta

delegācijām, ANO īpašajiem referentiem un neatkarīgiem novērotājiem un uzstāj, ka demokrātiskā opozīcija un neatkarīgā pilsoniskā sabiedrība ir jāizslēdz no jebkāda politiskā dialoga;

L. tā kā pēdējos mēnešos starp režīmu un ASV administrāciju ir notikušas sarunas, kuru saturs nav izpausts, un režīms ir apstiprinājis, ka ir notikušas sarunas ar Vašingtonu; tā kā ASV ir noteikušas mērķtiecīgas sankcijas pret režīma augsta ranga amatpersonām un tā drošības un militārā aparāta iestādēm, atsaucoties uz režīma represijām Kubā un naidīgajām darbībām ārzemēs; tā kā šo attiecību normalizācijas process nedrīkst notikt uz cilvēktiesību rēķina un nedrīkst atbrīvot režīmu no atbildības;

M. tā kā režīms uztur ciešu militāro sadarbību ar Krievijas Federāciju, tostarp, kā ziņots, ir savervējis vairāk nekā 1000 Kubas valstspiederīgo Krievijas agresijas karam pret Ukrainu, un šāda rīcība nav saderīga ar *PDCA* un ir pretrunā ES drošības interesēm; tā kā 2026. gada martā Krievijai piederošam tankkuģim, uz kura tika pārvadāti aptuveni 730 000 bareli jēlnaftas, tika atļauts piestāt Kubas ziemeļu piekrastē;

N. tā kā 2026. gada 2. martā vairāk nekā 50 Kubas opozīcijas un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas atrodas Kubā un trimdā, nāca klajā ar ceļvedi pārejai uz demokrātiju, kuru dēvē arī par “Atbrīvošanas nolīgumu” un kurā ir izklāstīti trīs posmi — atbrīvošana, stabilizācija un rekonstrukcija un demokratizācija —, un šā procesa kulminācija būtu brīvas, taisnīgas, daudzpartiju vēlēšanas, kuras novērotu starptautiskā sabiedrība; tā kā pārejai ir jānotiek Kubas vadībā un tajā ir jāpiedalās visiem kubiešiem — gan tiem, kas dzīvo Kubā, gan diasporai,

1. visstingrākajā veidā nosoda Kubas režīma īstenotās sistemātiskās represijas, jo īpaši politieslodzīto, protestētāju, disidentu, studentu, reliģisko līderu un cilvēktiesību aizstāvju spīdzināšanu, piespiedu badināšanu, masveida novērošanu, piespiedu nodarbināšanu, tiesisko vajāšanu un seksuālo vardarbību un nāves draudus pret viņiem, kā arī bērnu ieslodzīšanu; pauž pilnīgu solidaritāti ar Kubas tautu un visiem cilvēkiem, kas tiek vajāti par savu pamattiesību aizsardzību, tostarp ar vēsturiskās un jaunās demokrātiskās opozīcijas līderiem un neatkarīgajām pilsoniskajām kustībām;

2. prasa nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot visus politieslodzītos un visus cilvēkus, kas patvaļīgi aizturēti par savu pamattiesību īstenošanu, tostarp nepilngadīgos, un izbeigt spīdzināšanu un cietsirdīgu izturēšanos, nekavējoties nodrošināt brīvu un taisnīgu tiesu, kā arī medicīnisko aprūpi cilvēkiem ar smagu veselības stāvokli un pilnīgu reparāciju spīdzināšanas upuriem; prasa režīmam nodrošināt Starptautiskajai Sarkanā Krusta komitejai, ANO īpašajiem referentiem un procedūrām, Eiropas Parlamenta delegācijai un neatkarīgiem novērotājiem neierobežotu piekļuvi visām ieslodzījuma vietām un nosoda režīma vairākkārtējo atteikumu

to darīt;

3. uzskata, ka vienīgais veids, kā Kubas iedzīvotājiem izkļūt no smagā stāvokļa, nabadzības un izolācijas, ir būtiskas ekonomiskas un politiskas pārmaiņas, ar kurām nekavējoties tiek sākta pāreja uz pilnīgu, daudzpartiju demokrātiju, kurā disidenti netiek vajāti, ieslodzīti, spīdzināti vai nogalināti un kurā tiek ievērotas pamattiesības un pamatbrīvības, īstenojot iekļaujošu valstisku dialogu, lai bez ierobežojumiem virzītos uz minēto pāreju;

4. mudina Kubas režīmu veikt ilgtspējīgas un jēgpilnas ekonomikas reformas, kas nodrošina juridisko noteiktību un atbalsta neatkarīgos ekonomikas dalībniekus, privātās iniciatīvas, investīcijas un brīvības, kas ir galvenais veids, kā izvairīties no sabrukuma;

5. aicina Kubas iestādes aizsargāt cilvēktiesības un nodrošināt tiesības uz miermīlīgu pulcēšanos un vārda brīvību, nediskriminējot cilvēkus viņu politisko uzskatu dēļ; stingri nosoda visus pilsonisko un politisko tiesību un brīvību pārkāpumus, tostarp patvaļīgu aizturēšanu, nežēlīgu apiešanos, spīdzināšanu, vārda, biedrošanās un miermīlīgas pulcēšanās brīvības ierobežojumus, neatkarīgo žurnālistu, cilvēktiesību aizstāvju un pilsoniskās sabiedrības dalībnieku vajāšanu, kā arī nesamērīgu kriminālsodu izmantošanu pret miermīlīgiem protestētājiem;

6. atkārtoti pauž savu iepriekšējo nostāju par *PDCA* darbības apturēšanas klauzulas iedarbināšanu un aicina PV/AP un dalībvalstis skaidri norādīt, ka tad, ja īstermiņā netiks veikti skaidri, konkrēti un nozīmīgi pasākumi šādu pārmaiņu īstenošanai, tostarp konkrēts priekšlikums par pāreju uz demokrātiju Kubā, gandrīz 1300 politieslodzīto tūlītēju beznosacījumu atbrīvošanu un par atļauju kubiešiem, kuri bija spiesti doties trimdā, atgriezties, nebaidoties no represijām, ES nekavējoties apturēs *PDCA* darbību, ko Kubas režīms ir sistemātiski pārkāpis;

7. aicina saskaņā ar ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu veikt mērķtiecīgus pasākumus pret tiem, kas ir atbildīgi par represijām, sākot ar režīma augstākajām amatpersonām, tostarp pret *Miguel Díaz-Canel* un drošības, tiesu un brīvības atņemšanas iestāžu aparāta augstāko komandķēdi, un pret *GAESA* vadību;

8. aicina režīmu visās tā formās atcelt pirms krimināltiesvedības izmantotos mehānismus, ar kuriem tiek apklusināti un patvaļīgi ieslodzīti pilsoņi, un atbrīvot tos, kuri, izmantojot šos mehānismus, notiesāti par noziegumiem, kurus viņi nav pastrādājuši;

9. aicina veikt neatkarīgu starptautisku izmeklēšanu par apstākļiem cietumos, režīma īstenoto piespiedu badināšanu un nāves gadījumiem apcietinājumā;

10. nosoda režīma materiālo atbalstu Krievijas agresijas karam pret Ukrainu, tostarp Kubas valstspiederīgo vervēšanu cīņai pret Ukrainu,

un tā militārās sadarbības padziļināšanos ar Maskavu, un uzstāj, to ir jāuzskata par galveno elementu, kad notiek ES un Kubas attiecību pārskatīšana; nosoda arī režīma pieskaņošanos Lukašenko režīmam Baltkrievijā, tostarp ciešās militārās saites un saites drošības jomā, kas apdraud Eiropas drošību;

11. uzstāj, ka neatkarīgajai pilsoniskajai sabiedrībai un demokrātiskajai opozīcijai, nebaidoties no represijām, ir jāpiedalās jebkādā dialogā, kas notiek saskaņā ar *PDCA*, kurā ir paredzēta šo pušu iekļaušana, un ka ES nekādā veidā nedrīkst būt iesaistīta Kubā īstenotajos cilvēktiesību pārkāpumos, tostarp medicīniskajās misijās, kuras tiek veiktas piespiedu darba apstākļos un kuras tas pieprasa režīmam izbeigt;

12. pauž visdziļākās un steidzamākās bažas par dramatisko dzīves apstākļu pasliktināšanos Kubā un pieaugošo humanitāro ietekmi, ko rada degvielas, zāļu, pārtikas un citu būtisku preču un sabiedrisko pakalpojumu nepieejamība, jo īpaši skarot neaizsargātas grupas; aicina Komisiju un dalībvalstis izveidot humānās palīdzības kanālus, pa kuriem, apejot valsti, Kubas iedzīvotājiem un neatkarīgiem uzņēmumiem tiek tieši piegādāta enerģija, pārtika un zāles, un aicina visus līdzekļu devējus palielināt humāno palīdzību, kurai arī turpmāk jābūt aizsargātai, jānotiek neatkarīgi no valsts starpniecības un ar kuru nedrīkst finansēt režīmu;

13. pauž gatavību kopā ar starptautisko sabiedrību sniegt Kubai ievērojamu palīdzību, izmantojot no valdības neatkarīgus kanālus, kad tā ticami sāks pāreju uz demokrātiju, lai tā kļūtu pārtikusi un varētu nodrošināt savu pilsoņu labklājību; aicina PV/AP un dalībvalstis konsekventi izcelt šos gadījumus visos attiecīgajos forumos un atbalstīt pārskatatbildību un miermīlīgu, iedzīvotāju vadītu pāreju;

14. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Padomes rotējošajai prezidentvalstij, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, ES īpašajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Amerikas valstu organizācijai, Apvienoto Nāciju Organizācijai, Eiropas un Latīņamerikas Parlamentārajai asamblejai, Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu kopienai un Kubas režīmam.